EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

مسائل في الإيمان

Masā'il fī al-īmān

Întrebări despre credință

Șāliḥ
al-Fawzān

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Ṣāliḥ ibn Fawzān al-Fawzān

Întrebări și răspunsuri despre credință

مسائل في الإيمان

Masā'il fī al-īmān

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: مسائل في الإيمان
Ediția I
Traducerea în limba română: Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Textul arab al citatelor coranice: Tanzil Project (https://tanzil.net), Uthmani 1.1, licență CC BY 3.0.
Ediția-sursă: Ṣāliḥ ibn Fawzān al-Fawzān, Masā'il fī al-īmān. Culegere alcătuită de ʿAbd al-Raḥmān ibn Muḥammad ibn ʿAlī al-Harfī, cu prefață datată 12 Ramadan 1422 H.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Prefața alcătuitorului 1
Scurtă biografie a șeicului Ṣāliḥ al-Fawzān 4
Numele și originea sa 4
Copilăria și studiile sale 4
Activitatea profesională 5
Învățătorii săi 5
Scrierile sale 6
Șeicul Ibn Bāz recomandă întoarcerea către șeic 8
Introducerea autorului 9
Întrebări și răspunsuri despre credință 11
1. Necredința majoră și apostazia 11
2. Faptele: parte a credinței sau condiție din afara ei? 11
3. Faptele sunt o componentă a credinței? 12
4. Cele patru grupări murji'ite 13
5. Neînțelegerea cu murji'iții dintre juriști 15
6. Abandonarea tuturor faptelor văzute 18
7. A spune că necredința se limitează la convingere și tăgăduire 19
8. Insultarea lui Allah și a Trimisului Său 20
9. Invocarea câștigării traiului ca justificare 23
10. Ridicarea și întreținerea sanctuarelor de pe morminte 24
11. Rugăciunea în spatele unui imam care cere ajutor morților 25
12. Relatările despre cei care nu au săvârșit niciun bine 26
13. Invocarea altcuiva decât Allah după ajungerea Coranului . 29
14. Înțelegerea dovezii și întoarcerea de la ea 30
15. Refuzul de a plăti zakāt 31
16. Înlăturarea Legii islamice și înlocuirea ei 33
17. Atribuirea unei afirmații unei grupări murji'ite 33
18. Poziția înaintașilor față de jahmiți 34
19. Judecata asupra unor persoane anume 35
20. Termeni întâlniți în cărțile oamenilor Sunnei 35
21. Al treilea dintre lucrurile care anulează Islamul 35

22. Condiționarea de cunoașterea unui singur verset 36
23. Condițiile mărturisirii de credință 36
24. Constrângerea și statornicia inimii în credință 39
25. Loialitatea față de necredincioși și asociaționiști 45
26. Comunicatul Comisiei Permanente despre o carte 47
27. Cum se studiază aceste chestiuni 48
Glosar 50
Bibliografie 52
Indice 53

Prefața alcătuitorului

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Cel Îndurător.

Toată lauda I se cuvine numai lui Allah. Binecuvântarea și pacea să fie asupra celui după care nu mai este niciun profet. În continuare:

Aceasta este o culegere de întrebări despre credință adresate părintelui și șeicului nostru, marele învățat Ṣāliḥ ibn Fawzān ibn ʿAbd Allāh al-Fawzān. Domnia sa a răspuns la ele într-un interviu intitulat *„Întrebări și răspunsuri despre credință”*. Am transcris aceste răspunsuri și i le-am prezentat. El a încuviințat publicarea lor, căutând răsplata lui Allah Preaînaltul și folosul celor care caută cunoașterea. Allah să-i dăruiască cea mai bună răsplată, să-i înalțe rangul și să le aducă folos tuturor musulmanilor prin el!

Fără îndoială, chestiunile credinței sunt importante și în jurul lor s-au purtat numeroase neînțelegeri, în trecut și în prezent. În ultima vreme au vorbit mult despre ele mai mulți dintre cei care se socotesc oameni ai cunoașterii. Unii au fost călăuziți către adevăr, iar alții au greșit calea. Neînțelegerea s-a răspândit până când au început să o discute chiar și unii fără pregătirea necesară, iar unii au venit cu lucruri uimitoare și stranii. De aceea, asemenea chestiuni trebuie aduse mai întâi la Allah și la Trimisul Său, apoi trebuie transmise cele spuse de înaintașii cei evlavioși și primit adevărul venit de la ei. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَإِذَا جَآءَهُمْ أَمْرٌ مِّنَ ٱلْأَمْنِ أَوِ ٱلْخَوْفِ أَذَاعُوا۟ بِهِۦ ۖ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى ٱلرَّسُولِ وَإِلَىٰٓ أُو۟لِى ٱلْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ ٱلَّذِينَ يَسْتَنۢبِطُونَهُۥ مِنْهُمْ﴾

„Când le ajunge o veste despre siguranță sau teamă, ei o răspândesc. Dacă ar aduce-o la Trimis și la cei care au autoritate dintre ei, aceia dintre ei care pot să-i deslușească înțelesul ar cunoaște-o.”

Coran 4:83

El, Preaînaltul, a mai spus:

﴿فَسْـَٔلُوٓا۟ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾

„Întrebați-i pe oamenii cunoașterii, dacă voi nu știți.”

Coran 21:7

Și a spus:

﴿فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ﴾

„Dacă vă aflați în neînțelegere asupra vreunui lucru, aduceți-l la Allah și la Trimis."

Coran 4:59

Întoarcerea către învățați face parte din întoarcerea către Allah și către Trimis.

Publicarea unei asemenea cărți este o întoarcere către oamenii cunoașterii. M-am străduit să o pregătesc în cea mai bună formă, pentru ca folosul ei să-i cuprindă pe cât mai mulți.

Am scris și o scurtă biografie a șeicului Ṣāliḥ ibn Fawzān al-Fawzān.

Îl rog pe Allah să-i dăruiască cea mai bună răsplată pentru ceea ce a oferit Islamului și musulmanilor, să-i înalțe rangul printre cei călăuziți și să ne adune pe noi și pe el împreună cu Profetul, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea, în al-Firdaws cel mai înalt al Paradisului. Amin!

Scris de ʿAbd al-Raḥmān ibn Muḥammad ibn ʿAlī al-Harfī.

a-alharfi@hotmail.com

Scurtă biografie a șeicului Ṣāliḥ al-Fawzān

Numele și originea sa
Este șeicul, marele învățat și jurist Ṣāliḥ ibn Fawzān ibn ʿAbd Allāh, din familia Āl Fawzān, din ramura al-Wadāʿīn a tribului al-Dawāsir. Este originar din localitatea al-Shammāsiyya, din regiunea al-Qaṣīm.

Copilăria și studiile sale
S-a născut în anul 1354 H. Tatăl său a murit pe când el era mic, astfel încât a crescut în grija familiei. A învățat Coranul cel Nobil și începuturile cititului și scrisului de la imamul moscheii localității, după obiceiul oamenilor din acea vreme. Imamul era un recitator iscusit: șeicul Ḥumūd ibn Sulaymān al-Tallāl, Allah să aibă milă de el, care a devenit mai târziu judecător în localitatea Ḍariyya, din regiunea al-Qaṣīm.

Apoi s-a înscris la școala de stat, la deschiderea ei în al-Shammāsiyya, în anul 1369 H. Și-a încheiat studiile primare la școala al-Fayṣaliyya din Burayda, în anul 1371 H, și a fost numit învățător. S-a înscris apoi la Institutul Științific din Burayda, la deschiderea acestuia în anul 1373 H, și l-a absolvit în anul 1377 H. După aceea s-a înscris la Facultatea de Șaria din Riyadh.

A absolvit facultatea în anul 1381 H. A obținut apoi diploma de master în jurisprudență islamică, cu teza *„Al-Taḥqīqāt al-marḍiyya fī al-mabāḥith al-farḍiyya”* — *„Studii temeinice asupra problemelor moștenirii”* —, lucrare studiată în prezent în facultățile de Șaria. A obținut apoi doctoratul la aceeași facultate, tot în specializarea jurisprudență islamică, cu teza *„Aḥkām al-aṭʿima fī al-sharīʿa al-islāmiyya”* — *„Rânduielile alimentelor în Legea islamică”*.

Activitatea profesională

După absolvirea Facultății de Șaria, a fost numit profesor la Institutul Științific din Riyadh. A fost transferat apoi să predea la Facultatea de Șaria, după aceea la studiile superioare ale Facultății de Fundamente ale Religiei, iar apoi la Institutul Superior de Magistratură. A fost numit director al Institutului Superior de Magistratură și, după încheierea mandatului, s-a întors să predea acolo. A fost apoi numit membru al Comisiei Permanente pentru Fatwā și Cercetări Științifice și membru al Consiliului Marilor Învățați.

Este de asemenea membru al Academiei de Jurisprudență Islamică din Mecca, afiliate Ligii Lumii Islamice, și al Comisiei care îi supraveghează pe propovăduitori în timpul pelerinajului. Este imam și predicator al moscheii Prințului Mutʿib ibn ʿAbd al-ʿAzīz, din al-Malaz. Participă la răspunsurile din emisiunea radiofonică *„Nūr ʿalā al-darb”*. Contribuie la revistele științifice prin cercetări, studii, articole și fatwā, dintre care unele au fost adunate și tipărite. De asemenea, îndrumă numeroase teze de master și doctorat.

Învățătorii săi

Șeicul Ṣāliḥ a studiat sub îndrumarea mai multor învățați și jurişti de seamă. Printre cei mai cunoscuți se numără șeicul Muḥammad al-Amīn al-Shinqīṭī, Allah să aibă milă de el; imamul ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz, Allah să aibă milă de el; șeicul ʿAbd Allāh ibn Ḥumayd, Allah să aibă milă de el; șeicul ʿAbd al-Razzāq ʿAfīfī, Allah să aibă milă de el; șeicul Ṣāliḥ ibn ʿAbd al-Raḥmān al-Sukaytī, Allah să aibă milă de el; șeicul Ṣāliḥ ibn Ibrāhīm al-Bulayhī, Allah să aibă milă de el; șeicul Muḥammad ibn Subayyil, Allah să-l păzească; șeicul ʿAbd Allāh ibn Ṣāliḥ al-Khulayfī, Allah să aibă milă de el; șeicul Ibrāhīm ibn ʿUbayd al-ʿAbd al-Muḥsin, Allah să-l păzească; șeicul Ḥumūd ibn ʿUqlāʾ al-Shuʿaybī, Allah să aibă milă de el; și șeicul Ṣāliḥ al-ʿAlī al-Nāṣir, Allah să aibă milă de el. A studiat și cu alți șeici de la al-Azhar care au predat în institutele și facultățile din Regatul Arabiei Saudite.

Scrierile sale

1. Al-Taḥqīqāt al-marḍiyya fī al-mabāḥith al-farḍiyya — Studii temeinice asupra problemelor moștenirii.

2. Aḥkām al-aṭʿima fī al-sharīʿa al-islāmiyya — Rânduielile alimentelor în Legea islamică.

3. Al-Irshād ilā ṣaḥīḥ al-iʿtiqād — Îndrumare către crezul corect.

4. Sharḥ al-ʿaqīda al-wāsiṭiyya — Explicarea crezului al-Wāsiṭiyya.

5. Al-Bayān fīmā akhṭaʾa fīhi baʿḍ al-kuttāb — Lămurirea greșelilor unor scriitori.

6. Majmūʿ muḥāḍarāt fī al-ʿaqīda wa-l-daʿwa — Culegere de prelegeri despre crez și chemarea la Islam.

7. Al-Khuṭab al-minbariyya fī al-munāsabāt al-ʿaṣriyya — Predici pentru împrejurările vremii.

8. Min aʿlām al-mujaddidīn fī al-Islām — Dintre marii înnoitori ai Islamului.

9. Rasāʾil fī mawāḍiʿ mukhtalifa — Tratate pe teme diferite.

10. Majmūʿ fatāwā fī al-ʿaqīda wa-l-fiqh — Culegere de fatwā despre crez și jurisprudență, transcrise din *„Nūr ʿalā al-darb”*.

11. Naqd kitāb al-Ḥalāl wa-l-ḥarām fī al-Islām — Critica lucrării *„Permisul și interzisul în Islam”*.

12. Iʿānat al-mustafīd bi-sharḥ Kitāb al-tawḥīd — Sprijin pentru cel care dorește să învețe, prin explicarea Cărții tawḥīd-ului.

13. ʿAqīdat al-tawḥīd — Crezul tawḥīd-ului.

14. Al-Taʿqīb ʿalā mā dhakarahu al-Khaṭīb fī ḥaqq al-shaykh Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb — Observații asupra celor spuse de al-Khaṭīb despre șeicul Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb.

15. Al-Mulakhkhaṣ al-fiqhī — Compendiu de jurisprudență islamică.

16. Itḥāf ahl al-īmān bi-durūs shahr Ramaḍān — Dar pentru oamenii credinței: lecțiile lunii Ramadan.

17. Al-Ḍiyāʾ al-lāmiʿ min al-aḥādīth al-qudsiyya al-jawāmiʿ — Lumina strălucitoare a relatărilor qudsī cuprinzătoare.

18. Bayān mā yafʿaluhu al-ḥājj wa-l-muʿtamir — Lămurirea celor pe care le face pelerinul la ḥajj și la ʿumra.

19. Fatwā și articole publicate în revista al-Daʿwa.

20. Sharḥ Zād al-mustaqniʿ — Explicarea lucrării Zād al-mustaqniʿ; încă nepublicată.

21. Sharḥ Kashf al-shubuhāt — Explicarea lucrării *„Înlăturarea îndoielilor”*.

22. Al-Taʿlīqāt al-mukhtaṣara ʿalā matn al-ʿaqīda al-ṭaḥāwiyya — Scurte comentarii la textul crezului al-Ṭaḥāwiyya.

23. Sharḥ Masāʾil al-jāhiliyya — Explicarea *„Chestiunilor ignoranței preislamice”*.

24. Masāʾil fī al-īmān — Chestiuni despre credință: cartea de față.

25. Mā yajibu fī al-taʿāmul maʿa al-ʿulamāʾ — Datoriile în relația cu învățații.

26. Naẓarāt wa-taʿqībāt ʿalā mā fī kitāb al-Salafiyya li-l-Būṭī — Examinări și observații asupra celor din cartea al-Salafiyya a lui al-Būṭī.

27. Al-Radd ʿalā al-shaykh al-Sibāʿī fī taʿqībihi ʿalā fatwā al-shaykh Ibn Bāz — Răspuns șeicului al-Sibāʿī la observațiile sale asupra fatwā a șeicului Ibn Bāz.

28. Al-Walāʾ wa-l-barāʾ fī al-Islām — Loialitatea și dezicerea în Islam.

29. Ẓāhirat al-tabdīʿ wa-l-tafsīq wa-l-takfīr wa-ḍawābiṭuhā — Fenomenul declarării cuiva inovator, păcătos ori necredincios și regulile sale.

30. Lamḥa ʿan al-firaq al-ḍālla — O privire asupra sectelor rătăcite.

31. Wujūb al-taḥākum ilā mā anzala Allāh wa-taḥrīm al-taḥākum ilā ghayrihi — Obligația de a cere judecată potrivit celor revelate de Allah și interdicția de a cere judecată potrivit altor legi.

Pe lângă acestea, are numeroase alte cărți, cercetări și tratate științifice, dintre care unele au fost tipărite, iar altele sunt în curs de tipărire.

Șeicul Ibn Bāz recomandă întoarcerea către șeic

S-au transmis în mod repetat relatări că imamul ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, întrebat: *„Pe cine să întrebăm după tine?”*, a răspuns: *„Pe șeicul Ṣāliḥ al-Fawzān.”* I s-a spus: *„Să-l întrebăm pe cutare?”* El a răspuns: *„Cutare este jurist, dar întreabă-l pe șeicul Ṣāliḥ.”* Unul dintre cei care caută cunoașterea, apropiat de șeicul Ibn Bāz, mi-a spus că el însuși i-a pus această întrebare șeicului și acesta a fost răspunsul său.

Îmi recomand mie însumi și tuturor fraților să tragem folos din cunoașterea șeicului Ṣāliḥ. Allah să-i facă pe musulmani să se bucure de viața lui!

Îl rog pe Allah Preaînaltul să aducă folos prin el, să-l ierte, să-i dăruiască un sfârșit bun și să-l alăture profeților, celor cu totul sinceri, martirilor și celor evlavioși — și ce buni tovarăși sunt aceștia! — și să întărească prin el Islamul și musulmanii. Amin!

Scris de ʿAbd al-Raḥmān ibn Muḥammad al-Harfī, al-Dammām, în zorii zilei de marți, 12 Ramadan 1422 H.

Introducerea autorului

Toată lauda I se cuvine lui Allah, Stăpânul lumilor. Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea Profetului nostru Muḥammad, familiei sale și companionilor săi. În continuare:

Chestiunile crezului sunt deosebit de importante. Crezul trebuie învățat în toate capitolele și toate problemele sale și primit de la oamenii cunoașterii. Nu este suficient doar să se pună întrebări și să se primească răspunsuri, deoarece, oricât de multe ar fi întrebările și răspunsurile, neștiința va rămâne mai mare.

Cel care dorește să-și fie de folos sieși și fraților săi musulmani are datoria să învețe crezul de la început până la sfârșit, să-i cunoască toate capitolele și problemele și să-l primească de la învățați și din cărțile sale de bază, scrise de înaintașii cei evlavioși. Astfel îi va dispărea neștiința și nu va mai avea nevoie să pună atât de multe întrebări. Va putea și să le explice altora și să-i învețe pe cei neștiutori, deoarece a devenit pregătit în privința crezului.

Tot astfel, crezul nu se învață numai din cărți, prin citit și studiu individual. Problemele sale nu se primesc de la bun început doar din cărți și lecturi, ci prin transmitere de la oamenii cunoașterii și ai înțelegerii limpezi, care l-au înțeles și îi stăpânesc temeinic problemele. Aceasta este datoria de a-i sfătui cu sinceritate pe cei care caută cunoașterea.

Cât despre numeroasele întrebări despre crez și despre problemele sale importante care circulă acum, venind de la oameni care nu l-au studiat mai înainte sau de la oameni care vorbesc despre crez fără cunoaștere ori bazându-se numai pe cărțile citite și pe studiul lor individual, acestea nu fac decât să sporească neclaritatea, să adauge alte dificultăți, să irosească eforturile și să producă neînțelegeri. Dacă ne întoarcem la propriile înțelegeri, fără să primim cunoașterea din izvoarele ei și de la oamenii ei, bazându-ne numai pe lectura și înțelegerea

noastră, înțelegerile și percepțiile diferă. Drept urmare, apar neînțelegeri în aceste chestiuni importante.

Religia noastră a adus adunarea, buna înțelegere și evitarea dezbinării, precum și loialitatea față de oamenii credinței și împotrivirea față de necredincioși. Aceasta nu se împlinește decât primind chestiunile religiei din izvoarele lor și de la învățații care le-au purtat de la cei dinaintea lor, le-au studiat prin transmitere și le-au transmis celor de după ei. Aceasta este calea corectă de a dobândi cunoașterea, în crez și în celelalte domenii. Crezul este însă mai important, pentru că el este temelia și pentru că neînțelegerea în privința lui deschide calea rătăcirii și a dezbinării între musulmani.

Nu avem nevoie de scrieri noi despre crez; ne sunt de ajuns cărțile învățaților dintre înaintași și ale celor care îi urmează. Cele mai multe lucrări pe care le scot acum tipografiile în acest domeniu sunt ca spuma, fără folos.

Întrebări și răspunsuri despre credință

Acestea sunt răspunsurile la întrebările adresate. Numai de la Allah este izbânda.

1. Necredința majoră și apostazia

Întrebare: Prin ce se săvârșește necredința majoră sau apostazia? Se limitează ea la convingere, tăgăduire și respingere ca minciună sau este mai cuprinzătoare?

Răspuns: Necredința și apostazia se săvârșesc prin comiterea unuia dintre lucrurile care anulează Islamul, cunoscute oamenilor cunoașterii. Cel care săvârșește unul dintre ele, fără o neștiință pentru care să fie scuzat, devine prin aceasta apostat și necredincios. Avem dreptul să-i stabilim acest statut potrivit celor văzute din vorbele sau faptele sale. Judecăm astfel pentru că nu ne revine decât judecata după cele văzute. Lucrurile din inimi nu le cunoaște decât Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

Cel care rostește cuvinte de necredință ori săvârșește o faptă de necredință este judecat potrivit vorbelor sale, potrivit celor rostite și potrivit faptei sale, dacă ceea ce a făcut ori a rostit se numără printre lucrurile care duc la apostazie. Excepție face cazul în care este neștiutor, cu o neștiință pentru care este scuzat, sau este constrâns. Aceasta privește chestiunile de crez limpezi din Carte și din Sunna, precum asocierea majoră și necredința. Cât despre chestiunile mai puțin vădite, în privința lor trebuie adusă dovada împotriva celui care se împotrivește, astfel încât să înțeleagă care este adevărul în ele.

2. Faptele: parte a credinței sau condiție din afara ei?

Întrebare: Unii spun: *„Credința este vorbă, convingere și faptă, dar fapta este o condiție pentru desăvârșirea ei."* Mai spun: *„Nu există*

necredință decât prin convingere." Face parte această afirmație dintre spusele oamenilor Sunnei sau nu?

Răspuns: Cel care spune aceasta nu a înțeles credința și nici crezul. Acesta este tocmai lucrul spus în introducere: are datoria să studieze crezul cu oamenii cunoașterii și să-l primească din izvoarele sale corecte. Atunci va cunoaște răspunsul la această întrebare.

A spune: *„Credința este vorbă, faptă și convingere"*, iar apoi: *„Fapta este o condiție pentru desăvârșirea credinței și pentru validitatea ei"* este o contradicție. Cum poate spune că fapta face parte din credință și apoi că ea este o condiție?! Se știe că o condiție este în afara lucrului condiționat, pe când fapta, potrivit oamenilor Sunnei, este inclusă în credință și nu este în afara ei. Aceasta este o contradicție. Omul vrea să îmbine spusele înaintașilor cu spusele celor de mai târziu, fără să înțeleagă contradicția, deoarece nu cunoaște spusele înaintașilor și nu cunoaște cu adevărat nici spusele celor de mai târziu. De aceea a vrut să le amestece. Credința este vorbă, faptă și convingere, iar fapta face parte din credință, este o componentă a ei, nu o condiție pentru validitatea credinței, o condiție pentru desăvârșirea ei sau altceva dintre afirmațiile răspândite acum.

Credința este rostire cu limba, convingere cu inima și faptă cu mădularele. Ea crește prin ascultare și scade prin păcat. Aceasta este calea urmată de Ahl al-Sunna wa-l-Jamā'a, din vechime și până astăzi, spre deosebire de murji'iți.

3. Faptele sunt o componentă a credinței?

Întrebare: Sunt faptele un stâlp al credinței și o parte a ei sau sunt o condiție pentru desăvârșirea ei?

Răspuns: Aceasta este de același fel cu întrebarea dinainte. Cel care întreabă nu cunoaște realitatea credinței. De aceea șovăie: sunt faptele o parte a credinței sau o condiție a ei? Nu a primit crezul din izvoarele sale, de la temeliile și învățații săi. După cum am amintit, nu există faptă fără credință și nici credință fără faptă; amândouă alcătuiesc realitatea credinței. Faptele fac parte din credință, vorbele fac parte din credință, iar convingerea face

parte din credință. Toate împreună înseamnă credința în Allah, Măreț și Preaînalt, împreună cu credința în Cărțile Sale, în trimișii Săi, în Ziua de Apoi și în predestinare, cu binele și răul ei.

4. Cele patru grupări murji'ite

Întrebare: Care sunt grupările murji'iților? Vă rugăm să amintiți și spusele lor despre credință.

Răspuns: Murji'iții se împart în patru grupări:

Prima grupare: cei care spun că credința înseamnă simpla cunoaștere, chiar fără încuviințare. Aceasta este poziția jahmiților. Este cea mai rea și mai respingătoare dintre aceste afirmații și este necredință față de Allah, Măreț și Preaînalt. Asociaționiștii de odinioară, Faraon, Hāmān, Qārūn și Iblīs Îl cunosc cu toții pe Allah în inimile lor. Dar, pentru că nu au rostit cu limbile, nu au încuviințat în inimile lor și nu au împlinit fapte cu mădularele, această cunoaștere nu le-a fost de folos.

A doua grupare: cei care spun că credința este numai încuviințarea inimii. Aceasta este poziția aș'ariților. Și ea este falsă, căci necredincioșii încuviințează în inimile lor: știu că adevărat este Coranul și că adevărat este Trimisul. Evreii și creștinii cunosc acest lucru.

﴿ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَعۡرِفُونَهُۥ كَمَا يَعۡرِفُونَ أَبۡنَآءَهُمۡ وَإِنَّ فَرِيقٗا مِّنۡهُمۡ لَيَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ﴾

„Cei cărora le-am dat Cartea îl cunosc așa cum își cunosc fiii. Totuși, unii dintre ei ascund adevărul, deși îl știu."

Coran 2:146

Îl cunosc și îl încuviințează în inimile lor. Allah Preaînaltul a spus despre asociaționiști:

﴿قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُۥ لَيَحْزُنُكَ ٱلَّذِى يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ﴾

„Știm că te întristează ceea ce spun ei. Ei nu pe tine te socotesc mincinos, ci nedrepții tăgăduiesc semnele lui Allah."

Coran 6:33

Aceștia nu au rostit cu limbile lor și nu au împlinit fapte cu mădularele lor, deși inimile lor încuviințează; de aceea nu sunt credincioși.

A treia grupare: cea care se află în opoziție cu aș'arițiii: karrāmiții. Ei spun că credința înseamnă rostirea cu limba, chiar dacă inima nu crede. Fără îndoială, aceasta este o afirmație falsă. Fățarnicii, care se află în treapta cea mai de jos a Focului, spun cu limbile lor:

نشهد أن لا إله إلا الله وأن محمدا رسول الله

„Mărturisim că nu există nicio divinitate în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah."

Ei împlinesc fapte cu mădularele lor, dar nu le cred și nu le încuviințează în inimile lor. După cum a spus Allah Preaînaltul:

﴿إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُنَٰفِقُونَ قَالُوا۟ نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُۥ وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَكَٰذِبُونَ ٱتَّخَذُوٓا۟

أَيْمَـٰنَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ﴾

„Când vin la tine fățarnicii, spun: «Mărturisim că tu ești Trimisul lui Allah.» Allah știe că tu ești Trimisul Său, iar Allah mărturisește că fățarnicii sunt mincinoși.” „Și-au făcut din jurăminte un scut și i-au îndepărtat pe oameni de calea lui Allah. Rele sunt cele pe care le fac!”

Coran 63:1–2

El, Preaslăvitul și Preaînaltul, a spus și:

﴿يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِم مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ﴾

„Spun cu limbile lor ceea ce nu se află în inimile lor.”

Coran 48:11

A patra grupare: murji'iții dintre juriști. Ei sunt cei mai puțin gravi dintre murji'iți. Spun că credința este convingere cu inima și rostire cu limba și că fapta nu intră în ea. Aceasta este poziția murji'iților dintre juriști și nici ea nu este corectă, fiindcă nu există credință fără faptă.

5. Neînțelegerea cu murji'iții dintre juriști

Întrebare: Neînțelegerea oamenilor Sunnei cu murji'iții dintre juriști privește faptele inimii sau faptele mădularelor? Este o neînțelegere doar de exprimare sau una de conținut? Vă rugăm să ne explicați în amănunt.

Răspuns: Neînțelegerea murji'iților dintre juriști cu majoritatea oamenilor Sunnei privește fapta mădularelor: fapta văzută, precum rugăciunea, postul și pelerinajul. Ei spun că ea nu face parte din credință, ci este o condiție a credinței — fie o condiție de validitate, fie una de desăvârșire. După cum am aflat, aceasta nu este corect. Neînțelegerea dintre ei și majoritatea oamenilor Sunnei privește conținutul, nu doar exprimarea. Ei spun că credința nu crește și nu scade prin fapte: nu crește prin ascultare și nu scade prin păcat; credința oamenilor este la fel, deoarece, potrivit lor, ea înseamnă încuviințarea inimii împreună cu rostirea limbii. După cum se va arăta, aceasta nu este corect. Allah a numit rugăciunea *„credință"*:

﴿وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَـٰنَكُمْ﴾

„Allah nu va lăsa să se piardă credința voastră."[1]
Coran 2:143

1 Ibn Kathīr, Allah să aibă milă de el, a spus despre cuvintele Sale:

﴿وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَـٰنَكُمْ﴾

„Allah nu va lăsa să se piardă credința voastră."
Coran 2:143

Adică rugăciunile voastre făcute mai înainte către Bayt al-Maqdis: Allah nu le va lăsa răsplata să se piardă. În al-Ṣaḥīḥ, în relatarea transmisă de Abū Isḥāq al-Sabī'ī, de la al-Barā', acesta a spus:

Adică rugăciunea voastră către Bayt al-Maqdis. A numit rugăciunea *„credință”*, deși ea este o faptă. Profetul, binecuvântarea și pacea să fie asupra lui, a spus:

مات قوم كانوا يصلون نحو بيت المقدس فقال الناس ما حالهم في ذلك فأنزل الله تعالى ﴿وما كان الله ليضيع إيمانكم﴾

„Au murit oameni care se rugaseră îndreptați către Bayt al-Maqdis. Oamenii au întrebat: «Care este starea lor în această privință?» Atunci Allah Preaînaltul a revelat: «Allah nu va lăsa să se piardă credința voastră.»”

Al-Tirmidhī a relatat-o de la Ibn ʿAbbās și a declarat-o autentică. Ibn Isḥāq a spus: „Mi-a transmis Muḥammad ibn Abī Muḥammad, de la ʿIkrima sau Saʿīd ibn Jubayr, de la Ibn ʿAbbās, despre cuvintele Sale:

﴿وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَـٰنَكُمْ﴾

«Allah nu va lăsa să se piardă credința voastră»
Coran 2:143

— adică îndreptarea voastră către prima qibla, încrederea voastră în Profetul vostru și urmarea lui către cealaltă qibla; adică să vă dea răsplata amândurora.”

الإيمان بضع وسبعون أو بضع وستون شعبة فأفضلها قول لا إله إلا الله وأدناها إماطة الأذى عن الطريق والحياء شعبة من الإيمان

„Credința are șaptezeci și ceva sau șaizeci și ceva de ramuri. Cea mai înaltă este rostirea: «Nu există nicio divinitate în afară de Allah», cea mai de jos este îndepărtarea unui lucru vătămător de pe drum, iar pudoarea este o ramură a credinței."[2]

Dintre aceste ramuri, unele sunt vorbă, altele convingere și altele faptă. Le-a numit pe toate *„credință"*, spunând:

الإيمان بضع وسبعون شعبة

„Credința are șaptezeci și ceva de ramuri."

Dacă ar fi fost un singur lucru, nu s-ar fi împărțit în ramuri.

6. Abandonarea tuturor faptelor văzute

Întrebare: Care este statutul celui care abandonează în întregime toate faptele văzute, dar rostește cele două mărturisiri și recunoaște obligațiile, fără să împlinească însă nicio faptă? Este acesta musulman sau nu[3], știind că nu are nicio scuză recunoscută

2 Relatare unanim acceptată de al-Bukhārī și Muslim; formularea este a lui Muslim, care a inclus-o în Cartea credinței, capitolul despre numărul ramurilor credinței, cea mai înaltă și cea mai de jos dintre ele, virtutea pudorii și faptul că face parte din credință, nr. 35. În formularea lui al-Bukhārī se află „…șaizeci de ramuri…".

3 Șeicul Islamului Ibn Taymiyya a spus în al-Īmān al-awsaṭ, p. 556, ediție îngrijită de dr. ʿAlī Bakhīt al-Zahrānī: „Este imposibil ca un om să fie credincios, cu o credință statornică în inima sa că Allah i-a impus rugăciunea, zakāt, postul și pelerinajul, iar el să trăiască întreaga viață fără să se prosterneze măcar o dată înaintea lui Allah, fără să postească vreo zi din Ramadan, fără să plătească zakāt pentru Allah și fără să facă pelerinajul la Casa Sa. Aceasta este cu neputință. Un asemenea lucru nu poate proveni decât din fățărnicia inimii și necredință ascunsă, nu împreună cu o credință

de Lege care să-l împiedice să împlinească acele obligații?

Răspuns: Acesta nu este credincios. Cel care crede în inima sa și mărturisește cu limba dar nu împlinește fapte cu mădularele sale și lasă deoparte toate faptele fără nicio scuză nu este credincios. După cum am amintit și după cum au definit-o Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa, credința este rostire cu limba, convingere cu inima și faptă cu mădularele. Credința nu se împlinește decât prin toate acestea împreună. Cel care abandonează unul dintre ele nu este credincios.

7. A spune că necredința se limitează la convingere și tăgăduire

Întrebare: Este corectă afirmația că acela care spune *„credința este vorbă, faptă și convingere; crește și scade"* este în întregime lipsit de irjāʾ, chiar dacă spune și că nu există necredință decât prin convingere și tăgăduire?

Răspuns: Aceasta este o contradicție. Dacă spune: *„Nu există necredință decât prin convingere sau tăgăduire"*, contrazice afirmația sa că credința este rostire cu limba, convingere cu inima și faptă cu mădularele.

Dacă credința este rostire cu limba, convingere cu inima și faptă cu mădularele și crește prin ascultare și scade prin păcat, înseamnă că acela care părăsește cu desăvârșire faptele nu este credincios. Credința este alcătuită din toate aceste lucruri împreună, iar unele nu sunt de ajuns în locul celorlalte. Necredința nu se limitează la tăgăduire; aceasta este numai unul

---

corectă." La p. 577 a spus: „S-a arătat că religia cuprinde în mod necesar vorbă și faptă și că este imposibil ca un om să creadă în Allah și în Trimisul Său, în inima sa ori cu inima și cu limba, dar să nu împlinească nicio obligație văzută: nici rugăciune, nici zakāt, nici post și nici altă obligație. Dacă ar împlini obligații nu pentru că Allah le-a impus — precum cineva care înapoiază ceea ce i s-a încredințat, spune adevărul sau judecă și împarte cu dreptate, fără credință în Allah și în Trimisul Său —, aceasta nu l-ar scoate din necredință. Asociaționiștii și oamenii Cărții recunosc caracterul obligatoriu al acestor lucruri. Omul nu poate fi credincios în Allah și în Trimisul Său Muḥammad, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea, fără nimic dintre obligațiile a căror impunere îi este proprie lui Muḥammad, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea."

dintre felurile ei. Necredința se săvârșește prin vorbă, faptă, convingere și îndoială, după cum au amintit învățații. Vezi capitolul despre rânduielile apostatului din cărțile de jurisprudență.

8. Insultarea lui Allah și a Trimisului Său

Întrebare: Este corectă sau nu următoarea afirmație: *„Dacă cineva Îl insultă pe Allah și îl insultă pe Trimis, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea, acest lucru nu este în sine necredință, ci un semn și un indiciu al disprețului și al nesocotirii aflate în inimă”*?[4]

Răspuns: Aceasta este o afirmație falsă. Allah i-a declarat necredincioși pe fățarnici, după ce avuseseră credință, din pricina vorbelor lor:

ما رأينا مثل قرائنا هؤلاء أرغب بطونا ولا أجبن عند اللقاء

„Nu am văzut pe nimeni mai lacom la mâncare și mai laș în luptă decât acești recitatori ai noștri.”[5]

4 Șeicul Islamului, Allah să aibă milă de el, a spus în al-Ṣārim al-maslūl, ediție îngrijită de Muḥammad al-Ḥalwānī și Muḥammad Shūdārī, 3/955: „Insultarea lui Allah ori a Trimisului Său este necredință, în cele văzute și în cele lăuntrice, fie că acela care insultă crede că acest lucru este interzis, fie că îl socotește îngăduit, fie că nu se gândește în acel moment la convingerea sa. Aceasta este poziția juriștilor și a tuturor oamenilor Sunnei care spun că credința este vorbă și faptă.”

5 Ibn Kathīr, Allah să aibă milă de el, a spus: „ʿAbd Allāh ibn Wahb a spus: mi-a relatat Hishām ibn Saʿd, de la Zayd ibn Aslam, de la ʿAbd Allāh ibn ʿUmar, care a spus:

قال رجل في غزوة تبوك في مجلس: ما رأيت مثل قرائنا هؤلاء أرغب بطونا ولا أكذب ألسنا ولا أجبن عند اللقاء. فقال رجل في المسجد: كذبت ولكنك

Se refereau la Trimisul lui Allah, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea, și la companionii săi. Allah a revelat despre ei:

﴿وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ وَرَسُولِهِۦ كُنتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ لَا تَعْتَذِرُوا۟ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ﴾

منافق لأخبرن رسول الله ﷺ. فبلغ ذلك رسول الله ﷺ ونزل القرآن، فقال عبدالله بن عمر أنا رأيته متعلقا بحقب ناقة رسول الله ﷺ تنكبه الحجارة وهو يقول يا رسول الله إنما كنا نخوض ونلعب ورسول الله ﷺ يقول ﴿أبالله وآياته ورسوله كنتم تستهزئون﴾

«În expediția de la Tabūk, un om a spus într-o adunare: Nu am văzut pe nimeni mai lacom la mâncare, mai mincinos la vorbă și mai laș în luptă decât acești recitatori ai noștri. Un om din moschee i-a spus: Ai mințit! Ești un fățarnic. Îl voi înștiința negreșit pe Trimisul lui Allah, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea. Vestea a ajuns la Trimisul lui Allah, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea, și a fost revelat Coranul. ʿAbd Allāh ibn ʿUmar a spus: L-am văzut agățat de chinga cămilei Trimisului lui Allah, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea, în vreme ce pietrele îl loveau, spunând: O, Trimis al lui Allah, noi doar stăteam de vorbă în deșert și glumeam. Iar Trimisul lui Allah, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea, spunea: De Allah, de versetele Sale și de Trimisul Său vă bățeați joc?»"

„Dacă îi întrebi, vor spune cu siguranță: «Noi doar stăteam de vorbă în deșert și glumeam.» Spune: «De Allah, de versetele Sale și de Trimisul Său vă băteați joc?» Nu vă dezvinovățiți! Ați săvârșit necredință după credința voastră.”[6]

Coran 9:65–66

I-a declarat necredincioși din pricina acestei afirmații, fără să pună drept condiție ca ei să o fi crezut în inimile lor. Dimpotrivă, le-a stabilit necredința pe temeiul acestei vorbe, în timp ce ei spuneau:

﴿إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ﴾

„Noi doar stăteam de vorbă în deșert și glumeam.”

Coran 9:65

Adică: nu aveam în inimă ceea ce am spus. Tot astfel, în cuvintele Sale:

﴿يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ مَا قَالُوا۟ وَلَقَدْ قَالُوا۟ كَلِمَةَ ٱلْكُفْرِ وَكَفَرُوا۟ بَعْدَ إِسْلَٰمِهِمْ﴾

„Jură pe Allah că nu au spus, dar au rostit cuvântul necredinței și au săvârșit necredință după Islamul lor.”

Coran 9:74

6 Imamul înnoitor Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Allah să aibă milă de el, a spus: „Dacă ai înțeles limpede că unii dintre companionii care au mers în expediție împotriva romanilor împreună cu Trimisul lui Allah, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea, au săvârșit necredință din pricina unei vorbe spuse în glumă, îți devine limpede că acela care rostește cuvinte de necredință și le pune în faptă, de teamă să nu piardă bani ori pentru a face pe plac cuiva, este mai grav decât cel care spune o vorbă în glumă.” Kashf al-shubuhāt, p. 100, ediție îngrijită de ʿAbd Allāh ibn ʿĀyiḍ al-Qaḥṭānī, Dār al-Ṣumayʿī, ediția I, 1418 H. Șeicul Ṣāliḥ al-Fawzān are o explicație valoroasă a lucrării Kashf al-shubuhāt, care poate fi consultată.

A legat necredința de rostirea cuvântului necredinței și a arătat că au devenit necredincioși după Islamul lor.

9. Invocarea câștigării traiului ca justificare

Întrebare: Care este statutul celui care Îl insultă pe Allah, Îl insultă pe Trimisul Său și insultă religia, iar când este sfătuit invocă nevoia de a câștiga, de a obține hrana și cele necesare traiului? Este necredincios sau musulman care are nevoie de o pedeapsă de îndreptare și de disciplinare? Se face aici deosebire între insultă și cel care o rostește?

Răspuns: Omului nu îi este îngăduit să săvârșească necredință față de Allah prin vorbă, faptă, convingere sau îndoială, spunând că o face pentru a-și câștiga traiul. Cele necesare traiului sunt la Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Allah, Măreț și Preaînalt, spune:

﴿وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّهُۥ مَخۡرَجٗا وَيَرۡزُقۡهُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَحۡتَسِبُۚ﴾

„Celui care se teme de Allah, El îi va da o ieșire și îi va da cele necesare de unde nici nu se așteaptă.”

Coran 65:2–3

Cele necesare traiului sunt în mâna lui Allah, Măreț și Preaînalt. Allah a stabilit necredința celui care preferă această lume Vieții de Apoi. El, Preaslăvitul și Preaînaltul, a spus despre apostați și fățarnici:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا عَلَى ٱلۡأٓخِرَةِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾

„Aceasta pentru că au preferat viața lumească Vieții de Apoi și pentru că Allah nu călăuzește neamul necredincioșilor.”

Coran 16:107

Le-a stabilit necredința fiindcă și-au abandonat credința, dorind să trăiască printre ceilalți oameni și să fie împreună cu ei.

﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا۟ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَقَالُوا۟ حَسْبُنَا ٱللَّهُ سَيُؤْتِينَا ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ وَرَسُولُهُۥٓ إِنَّآ إِلَى ٱللَّهِ رَٰغِبُونَ﴾

„Dacă s-ar fi mulțumit cu ceea ce le-au dat Allah și Trimisul Său și ar fi spus: «Allah ne este de ajuns. Allah ne va da din harul Său, precum și Trimisul Său. Numai către Allah ne îndreptăm dorința.»”

Coran 9:59

Dacă și-ar fi pus încrederea în Allah, Allah le-ar fi dat cele necesare, Măreț este El. Cel care se alătură necredincioșilor în necredința lor, pentru a trăi împreună cu ei, este necredincios asemenea lor, deoarece a preferat viața lumească Vieții de Apoi.

10. Ridicarea și întreținerea sanctuarelor de pe morminte
Întrebare: Ce se spune despre cel care construiește edificii de venerare deasupra mormintelor, ridică deasupra lor moschei și sanctuare, le consacră averi, le înființează instituții de supraveghere și le permite oamenilor să le adore, să le înconjoare ritual, să le invoce și să le aducă jertfe?

Răspuns: Statutul lui este că săvârșește necredință prin această faptă, fiindcă ea este o chemare la necredință. Ridicarea acestor edificii, construirea lor și chemarea oamenilor să le adore, precum și numirea unor slujitori pentru ele arată că este mulțumit de acest lucru și că cheamă la necredință și la rătăcire. Allah să ne ferească! Iar dacă urmărește să câștige bani de pe urma lor, își vinde religia pentru bunurile acestei lumi și intră sub cuvintele Sale, Preaînaltul:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسْتَحَبُّواْ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْءَاخِرَةِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ﴾

„Aceasta pentru că au preferat viața lumească Vieții de Apoi și pentru că Allah nu călăuzește neamul necredincioșilor."
Coran 16:107

11. Rugăciunea în spatele unui imam care cere ajutor morților

Întrebare: Este validă rugăciunea în spatele unui imam care cere ajutor morților și le cere sprijin sau nu? Este validă în spatele unui om care minte, stăruie cu bună știință în minciună și îi vatămă pe cei evlavioși, deși îi conduce pe oameni în rugăciune? Este pus în fruntea rugăciunii dacă este cunoscut prin minciună și păcătoșenie?

Răspuns: Rugăciunea în spatele celui care cere ajutor morților nu este validă, fiindcă aceasta este asociere majoră care scoate din religie. El nu este musulman; propria sa rugăciune nu este validă și nici rugăciunea făcută în spatele lui. Imamul trebuie să creadă în Allah și în Trimisul Său și să urmeze religia Islamului în cele văzute și în cele lăuntrice.

Cât despre minciună și vătămarea celor evlavioși, acestea sunt păcate mari, iar păcatele mari care sunt mai prejos de asociere nu implică necredința. Totuși, un asemenea om nu trebuie numit

imam al oamenilor. Dar cel care vine și îi găsește rugându-se în spatele lui, în vreme ce el îi conduce, să se roage în spatele lui și să nu se roage singur, până când găsește un imam evlavios și drept, în spatele căruia să se roage.

12. Relatările despre cei care nu au săvârșit niciun bine

Întrebare: Există unele hadithuri pe care unii le folosesc drept dovadă că acela care abandonează cu desăvârșire toate faptele este totuși un credincios cu o credință știrbită, precum relatarea:

لم يعملوا خيرا قط

„Nu au săvârșit niciun bine vreodată."[7]

Și relatarea despre fișa mărturisirii[8], precum și alte hadithuri. Care este răspunsul în această privință?

7 Relatat de Muslim în Cartea credinței, capitolul despre cunoașterea căii vederii lui Allah, nr. 183.

8 Relatat de al-Tirmidhī în Cartea credinței, capitolul despre cel care moare mărturisind că nu există nicio divinitate în afară de Allah, nr. 2639; și de Ibn Mājah în Cartea renunțării la cele lumești, capitolul despre mila lui Allah care poate fi nădăjduită în Ziua Învierii, nr. 4355.

Răspuns: Aceasta înseamnă folosirea drept dovadă a celor neclare, iar aceasta este calea oamenilor cu inima abătută, despre care Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, a spus:

﴿هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ مِنْهُ ءَايَٰتٌ مُّحْكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٌ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنْهُ﴾

„El este Cel care ți-a revelat Cartea. În ea sunt versete limpezi, care sunt temelia Cărții, și altele neclare. Cât despre cei în ale căror inimi este abatere, ei urmează ceea ce este neclar din ea."

Coran 3:7

Ei iau dovezile neclare și lasă deoparte dovezile limpezi, care le explică și le lămuresc. Cele neclare trebuie aduse la cele limpezi. Despre cel care a lăsat faptele dintr-o scuză recunoscută de Lege și nu a putut să le împlinească până când a murit se spune că este scuzat. În acest sens se înțeleg aceste hadithuri.
Se spune: acest om a rostit cele două mărturisiri, crezând în înțelesul lor și fiind sincer față de Allah, Măreț și Preaînalt. Apoi a murit îndată și nu a mai apucat să împlinească fapte. Dar a rostit cele două mărturisiri cu sinceritate față de Allah și cu tawḥīd. După cum a spus Profetul, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea:

من قال لا إله إلا الله وكفر بما يعبد من دون الله حرم ماله ودمه وحسابه على الله

„Celui care spune «Nu există nicio divinitate în afară de Allah» și respinge ceea ce este adorat în afară de Allah îi devin inviolabile averea și viața, iar socoteala lui este la Allah.”[9]

El a mai spus:

فإن الله قد حرم على النار من قال لا إله إلا الله يبتغي بذلك وجه الله

„Allah a interzis Focului să-l atingă pe cel care spune «Nu există nicio divinitate în afară de Allah», căutând prin aceasta Fața lui Allah.”[10]

Acesta nu a apucat să împlinească fapte, deși a rostit cele două mărturisiri, a crezut în înțelesul lor și a fost sincer față de Allah, Măreț și Preaînalt. Dar nu i-a mai rămas nicio ocazie de a împlini fapte până când a murit. Acesta intră în Paradis prin cele două mărturisiri. În acest sens se înțelege relatarea despre fișa mărturisirii și celelalte relatări cu același înțeles. Tot astfel se înțelege și relatarea despre cei care ies din Foc fără să fi săvârșit niciun bine, deoarece nu au apucat să împlinească fapte, deși au rostit cele două mărturisiri și au intrat în Islam.

Însă cel care abandonează de bunăvoie toate faptele, deși le poate împlini, nu este credincios.[11] Așa se împacă hadithurile

9 Relatat de Muslim în Cartea credinței, capitolul despre porunca de a lupta cu oamenii până când spun „Nu există nicio divinitate în afară de Allah”, nr. 23.

10 Relatat de al-Bukhārī în Cartea rugăciunii, capitolul despre locurile de rugăciune din case, nr. 425.

11 Vezi cuvintele șeicului Islamului Ibn Taymiyya citate în nota la întrebarea a șasea, despre abandonarea tuturor faptelor văzute.

între ele.

13. Invocarea altcuiva decât Allah după ajungerea Coranului

Întrebare: Care este statutul celui care invocă pe altcineva decât Allah, deși trăiește printre musulmani și Coranul a ajuns la el? Este un musulman care a căzut în asociere sau este asociaționist?
Răspuns: Cel la care Coranul a ajuns într-un fel în care l-ar putea înțelege dacă ar dori, dar care se întoarce de la înțelegerea lui, nu îl pune în practică și nu îl primește, a primit dovada împotriva sa. Nu este scuzat prin neștiință, fiindcă dovada a ajuns la el. Allah, Măreț și Preaînalt, spune:

﴿قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَٰدَةً قُلِ ٱللَّهُ شَهِيدٌۢ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ لِأُنذِرَكُم بِهِۦ وَمَنۢ بَلَغَ﴾

„Spune: «Care lucru este cea mai mare mărturie?» Spune: «Allah este martor între mine și voi. Acest Coran mi-a fost revelat ca să vă avertizez prin el pe voi și pe toți cei la care ajunge el.»”[12]
Coran 6:19

Fie că trăiește printre musulmani, fie că trăiește printre nemusulmani, oricine a primit Coranul ori Sunna autentică

12 Ibn Kathīr, Allah să aibă milă de el, a spus în explicarea acestui verset: „Adică el este un avertizor pentru toți cei la care ajunge el, după cum spune Allah Preaînaltul:

﴿وَمَن يَكْفُرْ بِهِۦ مِنَ ٱلْأَحْزَابِ فَٱلنَّارُ مَوْعِدُهُۥ﴾

«Oricui dintre grupări îl respinge, Focul îi este făgăduit.»
Coran 11:17

Ibn Abī Ḥātim a spus: Ne-a relatat Abū Saʿīd al-Ashajj; ne-au relatat Wakīʿ, Abū Usāma și Abū Khālid, de la Mūsā ibn ʿUbayda, de la Muḥammad ibn Kaʿb, despre cuvintele Sale:

într-un fel în care le-ar putea înțelege dacă ar dori să înțeleagă, iar apoi nu pune în practică ceea ce a primit, nu este musulman și nu este scuzat prin neștiință.

14. Înțelegerea dovezii și întoarcerea de la ea

Întrebare: Pentru aducerea dovezii este o condiție ca ea să fie înțeleasă limpede și pe deplin sau este suficient să fie adusă? Vă rugăm să explicați în amănunt, cu menționarea dovezii. Allah să vă binecuvânteze!

﴿وَمَنۢ بَلَغَ﴾

«Și pe toți cei la care ajunge.»
Coran 6:19

Cel la care ajunge Coranul este ca și cum l-ar fi văzut pe Profet, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea." Abū Khālid a adăugat: „Și ar fi vorbit cu el." Ibn Jarīr a relatat, pe calea lui Abū Maʿshar, de la Muḥammad ibn Kaʿb, că a spus: „Cel la care ajunge Coranul a primit mesajul lui Muḥammad, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea." ʿAbd al-Razzāq a spus, de la Maʿmar, de la Qatāda, în privința cuvintelor Sale:

﴿لِأُنذِرَكُم بِهِۦ وَمَنۢ بَلَغَ﴾

«Ca să vă avertizez prin el pe voi și pe toți cei la care ajunge el.»
Coran 6:19

Trimisul lui Allah, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea, a spus:

بلغوا عن الله فمن بلغته آية من كتاب الله فقد بلغه أمر الله

«Transmiteți de la Allah! Cel la care a ajuns un verset din Cartea lui Allah a primit porunca lui Allah.»

Răspuns: Am amintit aceasta în răspunsul precedent: dacă dovada din Coran sau din Sunna a ajuns la el într-un fel în care ar înțelege-o dacă ar dori — adică o poate înțelege în limba sa ori în limba arabă —, iar apoi nu i-a dat atenție și nu a pus-o în practică, nu este scuzat prin neștiință. El este nepăsător și se întoarce de la ea. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَمَّآ أُنذِرُواْ مُعۡرِضُونَ﴾

„Cei care nu cred se îndepărtează de ceea ce li s-a vestit ca avertisment."[13]

Coran 46:3

15. Refuzul de a plăti zakāt

Întrebare: Când șeicul Islamului Ibn Taymiyya, Allah să aibă milă de el, a declarat necredincioasă gruparea care refuza să

13 Allah Preaînaltul a mai spus:

﴿وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ فَأَعۡرَضَ عَنۡهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتۡ يَدَاهُۚ إِنَّا جَعَلۡنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ أَكِنَّةً أَن يَفۡقَهُوهُ وَفِيٓ ءَاذَانِهِمۡ وَقۡرٗاۖ وَإِن تَدۡعُهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ فَلَن يَهۡتَدُوٓاْ إِذًا أَبَدٗا﴾

„Cine este mai nedrept decât cel căruia i se amintesc versetele Stăpânului său, dar se îndepărtează de ele și uită ceea ce au săvârșit mâinile sale? Am pus peste inimile lor acoperăminte, ca să nu-l înțeleagă, și greutate în urechile lor. Chiar dacă îi chemi la călăuzire, ei nu se vor călăuzi niciodată."

Coran 18:57

Și a spus:

împlinească obligația zakāt-ului, dintre arabii care au făcut aceasta, a fost pentru că tăgăduiau caracterul ei obligatoriu sau numai pentru că refuzau și nu se angajau să o plătească?[14]

Răspuns: Oamenii cunoașterii au explicat în amănunt această chestiune. Au spus că, dacă cel care refuză zakāt tăgăduiește caracterul ei obligatoriu, este necredincios și se luptă împotriva lui ca împotriva apostatului. Dar dacă o refuză din zgârcenie, crezând totuși că este obligatorie, se luptă împotriva lui pentru a lua zakāt-ul de la el. Este un drept pe care îl datorează altuia, dar refuză să-l dea, și este un rit vădit al Islamului. Se procedează astfel până când se supune și plătește zakāt, fără a i se stabili necredința. Se luptă împotriva lui pentru refuzul zakāt-ului dacă dispune de o putere care îl apără, până când aceasta este luată de la el. Cât despre afirmația atribuită șeicului Taqī al-Dīn Ibn Taymiyya, că i-ar fi declarat necredincioși în mod necondiționat, eu nu am întâlnit aceste cuvinte.

Învățații au spus însă că se luptă împotriva celui care refuză un rit vădit al Islamului, precum chemarea la rugăciune și iqāma. De aici nu rezultă neapărat că este necredincios; se luptă împotriva lui pentru ca ritul vădit să fie împlinit.

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَـٰتِ رَبِّهِۦ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَآ إِنَّا مِنَ ٱلْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ﴾

„Cine este mai nedrept decât cel căruia i se amintesc versetele Stăpânului său, iar apoi se îndepărtează de ele? Noi îi vom pedepsi pe cei vinovați."

Coran 32:22

14 Majmūʿ al-fatāwā, vol. 28, pp. 468–501, 501–508 și 519. Șeicul Taqī al-Dīn, Allah să aibă milă de el, a spus: „Companionii și imamii de după ei au fost de acord să lupte cu cei care refuzau zakāt, chiar dacă aceștia împlineau cele cinci rugăciuni și posteau în luna Ramadan. Aceia nu aveau o îndoială care să poată fi luată în considerare; de aceea erau apostați și se lupta împotriva lor pentru refuzul zakāt-ului, chiar dacă recunoșteau că este obligatoriu, după cum a poruncit Allah..."

16. Înlăturarea Legii islamice și înlocuirea ei

Întrebare: Care este statutul înlăturării Legii islamice și al înlocuirii ei cu legi făcute de oameni, precum legea franceză, britanică ori altele, transformate în lege după care sunt judecate toate pricinile?

Răspuns: Cel care a înlăturat cu desăvârșire Legea islamică și a pus în locul ei legea făcută de oameni arată prin aceasta că socotește un asemenea lucru îngăduit și permis. Nu a înlăturat Șaria și nu a înlocuit-o cu acea lege decât pentru că o consideră mai bună decât Șaria. Dacă ar fi crezut că Șaria este mai bună, nu ar fi înlăturat-o și nu ar fi pus acea lege în locul ei. Aceasta este necredință față de Allah, Măreț și Preaînalt.

La fel este și cel care păstrează judecarea căsătoriei și a moștenirii potrivit Șariei: el crede în unele părți ale Cărții și le respinge pe altele. Adică aplică Șaria într-o parte și împiedică aplicarea ei în alta. Religia nu poate fi împărțită astfel, iar aplicarea Șariei nu poate fi împărțită. Ea trebuie aplicată în întregime, nu într-o parte, lăsând alta deoparte. Allah Preaînaltul a spus:

﴿أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ ٱلْكِتَٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ﴾

„Credeți voi într-o parte a Cărții și respingeți o altă parte?"

Coran 2:85

17. Atribuirea unei afirmații unei grupări murji'ite

Întrebare: Ce se spune despre cel care susține că afirmația: *„Acela care abandonează cu desăvârșire faptele văzute — ceea ce unii învățați numesc totalitatea faptelor — este necredincios"* ar fi fost susținută de una dintre grupările murji'ite?[15]

15 Șeicul Islamului, Allah să aibă milă de el, a spus în al-Īmān al-awsaṭ, p. 566: „Acest subiect trebuie cercetat cu luare-aminte. Celui care cunoaște legătura dintre cele văzute și cele lăuntrice îi dispare îndoiala în această privință. Să știi că juriștii care au spus că, dacă omul recunoaște obligația rugăciunii, dar refuză să o împlinească, nu este ucis sau este ucis rămânând musulman, au fost atinși de îndoiala care i-a atins pe murji'iți și pe jahmiți și pe cei care

Răspuns: După cum s-a spus mai înainte, fapta face parte din credință. Cel care o abandonează abandonează credința, fie că abandonează absolut toate faptele și nu împlinește niciodată nimic, fie că abandonează unele fapte fiindcă nu le socotește parte a credinței și nu le consideră incluse în ea. Acesta intră între murji'iți. Sunt fapte prin a căror dispariție poate dispărea credința, precum abandonarea rugăciunii.

Și sunt fapte prin a căror dispariție credința scade mult ori puțin, după felul faptei.

18. Poziția înaintașilor față de jahmiți

Întrebare: Declararea jahmiților ca necredincioși de către înaintași, Allah să fie mulțumit de ei, înseamnă necredință majoră, care scoate din religie, sau o necredință mai mică, termenul fiind folosit doar pentru mustrare și avertizare aspră?

Răspuns: Înaintașii i-au declarat pe jahmiți necredincioși prin necredința majoră. Ei au tăgăduit cuvântul lui Allah, Măreț și Preaînalt, spunând: *„Cuvântul lui Allah este creat."* Au tăgăduit Numele și Însușirile lui Allah. Ei le neagă și resping ceea ce se află în Coran și în Sunna despre afirmarea Numelor și a Însușirilor lui Allah. Mai cred și în ḥulūl, anume că Allah Preaînaltul ar fi sălășluit în orice loc. Allah Preaînaltul este cu mult mai presus de ceea ce spun! Afirmația lor implică necredința majoră, iar declararea lor ca necredincioși de către înaintași privește necredința majoră. Excepție face neștiutorul care îi urmează orbește, crezând că au dreptate, fără să le cunoască doctrina și fără să cunoască adevăratul înțeles al afirmației lor. Acesta este scuzat prin neștiință până când i se explică.

---

susțin că voința hotărâtă, împreună cu puterea deplină de a împlini fapta, poate rămâne fără nicio faptă. De aceea, juriștii care refuzau uciderea unui asemenea om și-au întemeiat poziția pe ceea ce spuneau despre credință: că faptele nu fac parte din ea. S-a arătat mai înainte că totalitatea faptelor decurge în mod necesar din credința inimii și că este imposibil să existe credința deplină a inimii fără nimic dintre faptele văzute, fie că acestea din urmă sunt socotite o urmare necesară a credinței, fie o parte a ei."

19. Judecata asupra unor persoane anume

Întrebare: Afirmațiile înaintașilor privind declararea unor jahmiți anume ca necredincioși — precum al-Shāfiʿī față de Ḥafṣ al-Fard, când acesta a spus că este creat Coranul, iar al-Shāfiʿī i-a spus: *„Ai săvârșit necredință față de Allah Cel Măreț!”*, după cum a transmis al-Lālakāʾī în Sharḥ uṣūl iʿtiqād ahl al-sunna[16] — și precum declararea lui Jahm ibn Ṣafwān, Bishr al-Marīsī, al-Naẓẓām și Abū al-Hudhayl al-ʿAllāf ca necredincioși, așa cum a amintit Ibn Baṭṭa în al-Ibāna al-ṣughrā[17], privesc acele persoane anume sau doar afirmațiile lor, nu persoanele?

Răspuns: Cel care săvârșește o faptă de necredință ori o rostește, fără să fie dintre cei scuzați prin neștiință, devine necredincios ca persoană anume și i se stabilește necredința.

20. Termeni întâlniți în cărțile oamenilor Sunnei

Întrebare: În cărțile oamenilor Sunnei apar unii termeni, precum asumarea și supunerea, refuzul și necredința prin întoarcere de la adevăr. Care este înțelesul acestor termeni?

Răspuns: Necredința are mai multe feluri: necredința prin întoarcere de la adevăr, cea prin respingere ca minciună și cea prin tăgăduire. Toate acestea sunt feluri de necredință. Ea nu este de un singur fel, ci de mai multe.

Necredința se împarte și în necredință majoră, care scoate din religie, și necredință minoră, care nu scoate din religie. Aceste chestiuni trebuie studiate și cunoscute în amănunt. Necredința nu este de un singur fel și la același nivel, ci diferă, după cum s-a arătat.

21. Al treilea dintre lucrurile care anulează Islamul

Întrebare: Care este înțelesul cuvintelor șeicului Islamului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Allah să aibă milă de el, despre al treilea dintre lucrurile care anulează Islamul: *„Cel care nu îi*

16 Vezi Uṣūl iʿtiqād ahl al-sunna, 1/252–253.

17 Vezi al-Ibāna al-ṣughrā, p. 224.

consideră necredincioși pe asociaționiști, se îndoiește de necredința lor sau le socotește doctrina corectă este asemenea lor"?

Răspuns: Da, așa este, deoarece s-a mulțumit cu ceea ce urmează ei și s-a alăturat lor în aceasta. Cel care nu îi consideră necredincioși, se mulțumește cu ceea ce urmează ei ori îi apără devine necredincios asemenea lor, fiindcă s-a mulțumit cu necredința, a încuviințat-o și nu a respins-o.

22. Condiționarea de cunoașterea unui singur verset

Întrebare: Care este statutul celui care spune că, dacă o persoană nu îi consideră necredincioși pe creștini pentru că nu a primit versetul din sura al-Mā'ida:

﴿لَّقَدْ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ ثَالِثُ ثَلَٰثَةٍ﴾

„Au săvârșit necredință cei care spun: «Allah este al treilea din trei.»"

Coran 5:73

— atunci acea persoană nu devine necredincioasă până când nu cunoaște acel verset?

Răspuns: Declararea evreilor și creștinilor ca necredincioși nu se limitează la sura al-Mā'ida. Aceasta apare în multe locuri din Coran. Mai mult, necredința lor se vede limpede în vorbele și faptele lor și în cărțile pe care le studiază, precum afirmația că Mesia este fiul lui Allah, că Allah este al treilea din trei ori că Allah este Mesia, fiul Mariei; precum și afirmația evreilor că 'Uzayr este fiul lui Allah, că Allah este sărac, iar ei sunt bogați, ori că mâna lui Allah este legată, și altele asemenea. Acestea se află în multe versete ale Coranului și în cărțile aflate în mâinile lor. Necredința lor este vădită și din alte locuri decât sura al-Mā'ida.

23. Condițiile mărturisirii de credință

Întrebare: Care este dovada religioasă a condițiilor mărturisirii că nu există nicio divinitate în afară de Allah — cunoașterea, supunerea, sinceritatea vorbelor, sinceritatea intenției, iubirea, primirea și certitudinea? Care este statutul celui care spune:

„Mărturisirea că nu există nicio divinitate în afară de Allah este suficientă prin simpla ei rostire, fără aceste condiții”?

Răspuns: Acesta fie îi rătăcește pe alții cu bună știință, dorind să-i inducă în eroare, fie este neștiutor și spune ceea ce nu cunoaște. Mărturisirea *„Nu există nicio divinitate în afară de Allah”* nu este numai un cuvânt, ci are neapărat un înțeles și cerințe. Nu este doar o vorbă rostită cu limba.
Dovada este afirmația Profetului, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea:

من قال لا إله إلا الله وكفر بما يعبد من دون الله

„Cel care spune «Nu există nicio divinitate în afară de Allah» și respinge ceea ce este adorat în afară de Allah.”[18]

Și cuvintele sale, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea:

فإن الله قد حرم على النار من قال لا إله إلا الله يبتغي بذلك وجه الله

„Allah a interzis Focului să-l atingă pe cel care spune «Nu există nicio divinitate în afară de Allah», căutând prin aceasta Fața lui Allah.”[19]

18 Relatat de Muslim în Cartea credinței, capitolul despre porunca de a lupta cu oamenii până când spun „Nu există nicio divinitate în afară de Allah”, nr. 23.

19 Relatat de al-Bukhārī în Cartea rugăciunii de vineri, capitolul despre rugăciunea voluntară, nr. 1186.

Acestea cuprind asemenea condiții. Tot astfel, cuvintele Profetului, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea:

أمرت أن أقاتل الناس حتى يقولوا لا إله إلا الله فإذا قالوا لا إله إلا الله عصموا مني دماءهم وأموالهم إلا بحقها وحسابهم على الله

„Mi s-a poruncit să lupt cu oamenii până când spun «Nu există nicio divinitate în afară de Allah». Dacă spun «Nu există nicio divinitate în afară de Allah», își apără de mine viețile și averile, în afară de ceea ce este cerut pe drept, iar socoteala lor este la Allah."[20]

Aceasta înseamnă: prin dreptul mărturisirii că nu există nicio divinitate în afară de Allah. Nu a socotit de ajuns simpla ei rostire dacă ei nu se țin de dreptul ei, adică de punerea în practică a cerințelor sale și de cunoașterea înțelesului ei. Nu este doar o vorbă spusă cu limba. Din aceste dovezi sunt luate condițiile amintite de oamenii cunoașterii.

20 Relatat de al-Bukhārī în Cartea ținerii de Carte și Sunna, capitolul „Treburile lor sunt hotărâte prin sfat între ei".

24. Constrângerea și statornicia inimii în credință

Întrebare: Vă rugăm să explicați în amănunt cuvintele Sale, Preaînaltul:

﴿مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ إِيمَٰنِهِۦٓ إِلَّا مَنۡ أُكۡرِهَ وَقَلۡبُهُۥ مُطۡمَئِنُّۢ بِٱلۡإِيمَٰنِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلۡكُفۡرِ صَدۡرٗا فَعَلَيۡهِمۡ غَضَبٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا عَلَى ٱلۡأٓخِرَةِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَسَمۡعِهِمۡ وَأَبۡصَٰرِهِمۡ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡغَٰفِلُونَ لَا جَرَمَ أَنَّهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ﴾

„Cel care săvârșește necredință față de Allah după credința sa — în afară de cel constrâns, a cărui inimă rămâne liniștită în credință —, însă acela care își deschide pieptul necredinței va avea asupra sa mânia lui Allah și o pedeapsă grea. Aceasta pentru că au preferat viața lumească Vieții de Apoi și pentru că Allah nu călăuzește neamul necredincioșilor. Aceștia sunt cei ale căror inimi, auz și vedere le-a pecetluit Allah; aceștia sunt cei nepăsători. Fără îndoială, în Viața de Apoi ei sunt cei pierduți."[21]

Coran 16:106–109

21 Șeicul Islamului, Allah să aibă milă de el, a spus în explicarea acestui verset: „El, Preaînaltul, i-a amintit pe cei care săvârșesc necredință față de Allah

după ce au crezut și a amintit amenințarea ce îi așteaptă în Viața de Apoi. Apoi a spus:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْءَاخِرَةِ﴾

«Aceasta pentru că au preferat viața lumească Vieții de Apoi.»
Coran 16:107

A arătat că din acest motiv au meritat amenințarea. Se știe că încuviințarea ori respingerea ca minciună, cunoașterea ori neștiința nu țin de iubire și ură. Aceștia spun că ar fi meritat amenințarea numai fiindcă încuviințarea și credința le-ar fi dispărut din inimi, chiar dacă pricina ar fi fost iubirea acestei lumi mai mult decât a Vieții de Apoi. Dar Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, a făcut din preferarea acestei lumi Vieții de Apoi temeiul care atrage pierderea. Această preferință poate exista împreună cu știința și încuviințarea faptului că necredința îi vatămă în Viața de Apoi și că nu vor avea acolo nicio parte. Mai mult, El, Preaslăvitul, l-a exceptat de la necredință pe cel constrâns. Dacă necredința n-ar exista decât prin respingerea cu inima și necunoașterea ei, nu l-ar fi exceptat pe cel constrâns, deoarece constrângerea la acestea este imposibilă. Înțelegem, așadar, că rostirea necredinței este necredință atunci când nu există constrângere. Cât despre cuvintele Sale:

﴿وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلْكُفْرِ صَدْرًا﴾

«Însă cel care își deschide pieptul necredinței»
Coran 16:106

— adică fiindcă preferă această lume Vieții de Apoi. Din același înțeles fac parte cuvintele Profetului, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea:

يصبح الرجل مؤمنا ويمسي كافرا أو يمسي مؤمنا
ويصبح كافرا يبيع دينه بعرض من الدنيا

«Omul ajunge dimineața credincios și seara necredincios ori ajunge seara credincios și dimineața necredincios, vânzându-și religia pentru un câștig din această lume.»
Muslim, Cartea credinței, nr. 118

Vă rugăm să le explicați în amănunt, arătând și rânduiala constrângerii în acest verset.

Versetul a fost revelat despre ʿAmmār ibn Yāsir, Bilāl ibn Rabāḥ, Allah să fie mulțumit de amândoi, și credincioșii asemenea lor, lipsiți de putere. Când asociaționiștii i-au silit să-l insulte pe Profet ori să rostească alte cuvinte de necredință, unii au răspuns cu limba, precum ʿAmmār, iar alții au răbdat încercarea, precum Bilāl. Niciunul dintre ei nu a fost silit să aibă în inimă ceva potrivnic credinței, ci au fost siliți să vorbească. Acela care a vorbit fără să fie constrâns nu a rostit decât ceea ce pieptul său încuviința." Majmūʿ al-fatāwā, 7/560.

El, Allah să aibă milă de el, a mai spus: „Dacă se spune: Allah Preaînaltul a zis:

﴿وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلْكُفْرِ صَدْرًا﴾

«Însă cel care își deschide pieptul necredinței»

Coran 16:106

se răspunde: aceasta este în acord cu începutul versetului. Cel care săvârșește necredință fără să fie constrâns și-a deschis pieptul ei; altfel, începutul versetului s-ar contrazice cu sfârșitul. Dacă prin cel care săvârșește necredință s-ar înțelege numai acela care o încuviințează cu pieptul său, iar aceasta ar exista numai fără constrângere, nu l-ar fi exceptat doar pe cel constrâns. Ar fi trebuit să-i excepteze și pe cel constrâns, și pe cel neconstrâns, atunci când pieptul său nu încuviințează. Când rostește de bunăvoie cuvântul necredinței, pieptul său îl încuviințează, iar aceasta este necredință. Acest lucru este arătat de cuvintele Sale, Preaînaltul:

﴿يَحْذَرُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ أَن تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُم بِمَا فِى قُلُوبِهِمْ قُلِ ٱسْتَهْزِءُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ مُخْرِجٌ مَّا تَحْذَرُونَ﴾

«Fățarnicii se tem să nu fie revelată despre ei o sură care să arate ceea ce este în inimile lor. Spune: Bateți-vă joc! Allah va scoate la iveală ceea ce vă temeți.

Coran 9:64

﴿وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَءَايَـٰتِهِۦ وَرَسُولِهِۦ كُنتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ﴾

Dacă îi întrebi, vor spune cu siguranță: Noi doar stăteam de vorbă în deșert și glumeam. Spune: De Allah, de versetele Sale și de Trimisul Său vă băteați joc?

Coran 9:65

﴿لَا تَعْتَذِرُوا۟ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَـٰنِكُمْ إِن نَّعْفُ عَن طَآئِفَةٍ مِّنكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُوا۟ مُجْرِمِينَ﴾

Nu vă dezvinovățiți! Ați săvârșit necredință după credința voastră. Dacă iertăm un grup dintre voi, vom pedepsi un alt grup, pentru că au fost vinovați.»

Coran 9:66

A arătat că au săvârșit necredință după credința lor, deși spuneau: «Am rostit cuvinte de necredință fără să credem în ele, ci doar stăteam de vorbă în deșert și glumeam.» A arătat că batjocorirea versetelor lui Allah este necredință. Aceasta nu poate proveni decât de la cineva al cărui piept încuviințează asemenea vorbe. Dacă ar fi existat credință în inima sa, l-ar fi oprit să rostească aceste cuvinte." Majmūʿ al-fatāwā, 7/220.
Ibn Kathīr, Allah să aibă milă de el, a spus în explicarea acestui verset: „Allah Preaînaltul a vestit că acela care săvârșește necredință față de El după ce a crezut și a văzut limpede, își deschide pieptul necredinței și se liniștește în ea are asupra sa mânia Lui, fiindcă a cunoscut credința și apoi s-a abătut de la ea, și va avea o pedeapsă grea în Lumea de Apoi. Cât despre cuvintele Sale:

﴿إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُۥ مُطْمَئِنٌّۢ بِٱلْإِيمَـٰنِ﴾

«În afară de cel constrâns, a cărui inimă rămâne liniștită în credință»

Coran 16:106

ele îl exceptează pe acela care a săvârșit necredință cu limba, alăturându-se asociaționiștilor în rostire din pricina loviturilor și a suferinței suferite, în timp ce inima sa refuză ceea ce spune, rămânând liniștită în credința în Allah și în Trimisul Său. De aceea, învățații au fost de acord că acela silit să

săvârșească necredință poate să le dea ascultare pentru a-și păstra viața. Poate și să refuze, precum Bilāl, Allah să fie mulțumit de el. Ei îl chinuiau în fel și chip și ajunseseră să-i pună o piatră uriașă pe piept în arșiță, poruncindu-i să-I asocieze ceva lui Allah. El îi refuza și spunea:

أحد أحد

«Unul! Unul!»

Și spunea:

والله لو أعلم كلمة هي أغيظ لكم منها لقلتها

«Pe Allah, dacă aș ști o vorbă care să vă înfurie mai tare, aș rosti-o!»

Allah să fie mulțumit de el și să-l mulțumească!

وكذلك حبيب بن زيد الأنصاري لما قال له مسيلمة الكذاب أتشهد أن محمدا رسول الله؟ فيقول نعم فيقول أتشهد أني رسول الله؟ فيقول لا أسمع فلم يزل يقطعه إربا إربا وهو ثابت على ذلك

Tot astfel, Ḥabīb ibn Zayd al-Anṣārī: când Musaylima Mincinosul îl întreba: «Mărturisești că Muḥammad este Trimisul lui Allah?», răspundea: «Da.» Când îl întreba: «Mărturisești că eu sunt trimisul lui Allah?», răspundea: «Nu aud.» Acela îl tăia bucată cu bucată, în vreme ce el rămânea statornic…

Mai virtuos și mai bine este ca musulmanul să rămână statornic în religia sa, chiar dacă aceasta duce la uciderea lui."

Răspuns: Versetul arată că acela care rostește cuvântul necredinței fiind constrâns, fără să creadă în el, spunându-l numai ca să scape de constrângere, este scuzat. Așa cum s-a întâmplat cu ʿAmmār ibn Yāsir, Allah să fie mulțumit de el: asociaționiștii l-au silit să-l insulte pe Trimisul lui Allah, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea, l-au chinuit și au refuzat să-l elibereze până când nu l-a insultat. El a rostit cu limba ceea ce doreau ei. A venit apoi să-l întrebe pe Profet, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea, iar el i-a spus:

كيف تجد قلبك؟ قال: أجد في قلبي الإيمان بالله ورسوله

„Cum îți găsești inima?" El a răspuns: „Găsesc în inima mea credința în Allah și în Trimisul Său."

Atunci Allah Preaînaltul a revelat:

﴿مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ إِيمَٰنِهِۦٓ إِلَّا مَنۡ أُكۡرِهَ وَقَلۡبُهُۥ
مُطۡمَئِنُّۢ بِٱلۡإِيمَٰنِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلۡكُفۡرِ صَدۡرٗا فَعَلَيۡهِمۡ
غَضَبٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسۡتَحَبُّواْ
ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا عَلَى ٱلۡأٓخِرَةِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي
ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾

„Cel care săvârșește necredință față de Allah după credința sa — în afară de cel constrâns, a cărui inimă rămâne liniștită în credință —, însă acela care își deschide pieptul necredinței va avea asupra sa mânia lui Allah și o pedeapsă grea. Aceasta pentru că au preferat viața lumească Vieții de Apoi și pentru că Allah nu călăuzește neamul necredincioșilor."

Coran 16:106–107

Dacă omul rostește cuvântul necredinței numai fiind constrâns, dorind doar să scape de constrângere, fără ca inima sa să încuviințeze, aceasta este o înlesnire pe care Allah a dat-o celui constrâns. Ea îi este proprie lui, nu altcuiva. Tot astfel, în cuvintele Sale:

﴿إِلَّآ أَن تَتَّقُواْ مِنۡهُمۡ تُقَىٰةٗۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفۡسَهُۥۗ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلۡمَصِيرُ﴾

„În afară de cazul în care vă feriți de ei, păzindu-vă. Allah vă previne asupra Sa Însuși și la Allah este întoarcerea."

Coran 3:28

Adică de necredincioși: aceasta privește constrângerea. În lipsa constrângerii, nu este îngăduit să li se alăture ori să li se dea ceea ce cer, dintre cuvintele sau faptele necredinței.

25. Loialitatea față de necredincioși și asociaționiști

Întrebare: Care este statutul loialității față de necredincioși și asociaționiști? Când este aceasta necredință majoră care scoate din religie și când este un păcat, unul dintre păcatele mari?[22]

22 Vezi al-Durar al-saniyya, 8/422.

Răspuns: Allah, Măreț și Preaînalt, spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوۡلِيَآءَ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَإِنَّهُۥ مِنۡهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾

„O, voi care credeți! Nu-i luați pe evrei și pe creștini drept aliați. Ei sunt aliați unii altora. Acela dintre voi care se aliază cu ei este dintre ei. Allah nu călăuzește neamul nedrepților."

Coran 5:51

Și spune, Preaslăvitul:

﴿لَّا تَجِدُ قَوۡمٗا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ يُوَآدُّونَ مَنۡ حَآدَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَوۡ كَانُوٓاْ ءَابَآءَهُمۡ أَوۡ أَبۡنَآءَهُمۡ أَوۡ إِخۡوَٰنَهُمۡ أَوۡ عَشِيرَتَهُمۡۚ أُوْلَٰٓئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ ٱلۡإِيمَٰنَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٖ مِّنۡهُۖ﴾

„Nu vei găsi oameni care cred în Allah și în Ziua de Apoi iubindu-i pe cei care se împotrivesc lui Allah și Trimisului Său, chiar dacă ar fi părinții, fiii, frații ori neamul lor. Acelora le-a scris credința în inimi și i-a întărit cu un duh de la El."[23]

Coran 58:22

23 În comentariul la cuvintele Sale, Preaînaltul:

Prin urmare, este obligatorie împotrivirea față de necredincioși și aversiunea față de ei, neajutorarea lor împotriva musulmanilor și ruperea afecțiunii față de ei. Musulmanul trebuie să se îndepărteze de ei în toate acestea, să nu-i iubească, să nu-i sprijine împotriva musulmanilor, să nu-i apere și să nu le socotească doctrina corectă. Dimpotrivă, declară limpede necredința și rătăcirea lor și avertizează împotriva lor. Nu cunosc o deosebire în această privință de felul celei amintite în întrebare.

26. Comunicatul Comisiei Permanente despre o carte

Întrebare: Se răspândește vestea că nu sunteți de acord cu comunicatul Comisiei Permanente despre cartea Al-Ḥukm

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوۡلِيَآءَ﴾

„O, voi care credeți! Nu-i luați pe evrei și pe creștini drept aliați…”
Coran 5:51

Sulaymān ibn ʿAbd Allāh ibn Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb a spus în al-Durar al-saniyya, 8/128: „El, Preaslăvitul, le-a interzis credincioșilor să-i ia pe evrei și pe creștini drept aliați și a vestit că acela dintre credincioși care se aliază cu ei este unul dintre ei. Tot astfel este statutul celui care se aliază cu necredincioșii dintre magi și adoratorii idolilor: este unul dintre ei. Dacă un polemist susține că adorarea cupolelor și invocarea morților împreună cu Allah nu sunt asociere și că oamenii care le fac nu sunt asociaționiști, nesupunerea și necredința lui sunt limpezi. Allah Preaînaltul nu a făcut deosebire între cel care se teme și ceilalți.”
În comentariul la cuvintele Sale, Preaînaltul:

﴿لَّا تَجِدُ قَوۡمٗا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ﴾

„Nu vei găsi oameni care cred în Allah…”
Coran 58:22

Sulaymān ibn ʿAbd Allāh ibn Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb a spus în al-Durar al-saniyya, 8/140: „El, Preaînaltul, a vestit că nu vei găsi pe cineva care crede în Allah și în Ziua de Apoi iubindu-l pe acela care se împotrivește lui Allah și Trimisului Său, chiar dacă ar fi ruda sa cea mai apropiată. Aceasta se împotrivește credinței și o contrazice; ea nu se poate aduna cu credința, așa cum nu se pot aduna apa și focul.”

bi-ghayr mā anzala Allāh, a lui Khālid al-ʿAnbarī. Se mai întreabă de ce comunicatul a apărut abia acum, deși cartea a fost tipărită în urmă cu doi ani. Se spune și că acest comunicat îi încurajează pe adepții takfīr-ului. Care este răspunsul dumneavoastră?

Răspuns: Eu am semnat comunicatul după ce l-am citit și am fost de acord cu el. Cât despre întrebarea de ce a apărut abia acum, cartea nu ne-a fost prezentată decât în zilele în care a fost scrisă fatwā. Iar dacă se spune că acest comunicat îi încurajează pe takfīriți, noi lămurim adevărul, mai ales când ni se cere să arătăm ceea ce trebuie lămurit. Nu ne este îngăduit să ascundem, ca să nu intrăm sub amenințarea împotriva celui care, întrebat despre o cunoaștere, o ascunde.

27. Cum se studiază aceste chestiuni

Întrebare: Ce le recomandați celor care caută cunoașterea și vor să stăpânească problemele tawḥīd-ului și ale asocierii, ale credinței și ale necredinței? Care sunt cărțile care au vorbit despre aceste chestiuni și le-au explicat în amănunt? Allah să vă răsplătească cu bine și să vă păzească!

Răspuns: Am arătat aceasta la începutul răspunsurilor: temeiul îl constituie cărțile înaintașilor cei evlavioși. Omul trebuie să se întoarcă la cărțile înaintașilor acestei comunități, dintre cei patru imami, la calea companionilor, a urmașilor lor, a celor care i-au urmat, a generațiilor distinse și a celor veniți după ei. Toate acestea se află în cărțile lor, slavă lui Allah: cărțile despre credință, crez și tawḥīd cunoscute și răspândite, scrise de marii imami, Allah să aibă milă de ei.

Sunt, de pildă, cărțile șeicului Islamului Ibn Taymiyya, ale imamului Ibn al-Qayyim și ale șeicului Islamului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb; precum și al-Sharīʿa a lui al-Ājurrī, al-Sunna a lui ʿAbd Allāh, fiul imamului Aḥmad, al-Sunna a lui al-Khallāl și Sharḥ uṣūl ahl al-sunna a lui al-Lālakāʾī. Toate există și au fost tipărite. De asemenea, cartea despre crezul al-Ṭaḥāwiyya, cu explicația lui Ibn Abī al-ʿIzz, și cunoscuta Introducere la tratatul lui al-Qayrawānī. Toate acestea sunt cărți ale oamenilor Sunnei și

crezuri corecte moștenite de la înaintașii cei evlavioși. Musulmanul să le studieze.

Dar, după cum am amintit, nu este de ajuns să se limiteze la cărți și să învețe numai din ele, fără învățător și fără profesor. Trebuie să se întâlnească cu învățații și să stea în cercurile de învățare, fie în sălile de curs, fie în cercurile și adunările de cunoaștere din moschei. Cunoașterea trebuie primită de la oamenii ei, atât în crez, cât și în celelalte domenii. În crez, această nevoie este și mai mare, fiindcă el este temelia, iar greșeala și rătăcirea în privința lui nu sunt asemenea celor din alte domenii.

Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pacea Profetului nostru Muḥammad, familiei sale și companionilor săi.

Glosar

Īmān إيمان

Credință. Autorul explică legătura dintre rostirea limbii, convingerea inimii și faptele mădularelor.

ʿAqīda عقيدة

Crez: învățăturile fundamentale ale religiei pe care musulmanul le crede și le urmează.

Tawḥīd توحيد

Unicitatea lui Allah în stăpânire, în adorare și în Numele și Însușirile Sale.

Shirk شرك

Asocierea de parteneri lui Allah, inclusiv în adorare.

Kufr كفر

Necredință. În răspunsuri se deosebesc necredința majoră și cea minoră, precum și felurile lor.

Ridda ردة

Apostazie: ieșirea din Islam, în condițiile și distincțiile discutate de autor.

Irjāʾ إرجاء

Denumire folosită pentru pozițiile privind credința care sunt examinate în răspunsurile despre grupările murjiʾite.

Totalitatea faptelor جنس العمل

Totalitatea faptelor, ca parte a definiției credinței; expresia apare în întrebările despre abandonarea faptelor văzute.

Constrângere إكراه

Silire împotriva voinței; în răspunsul despre constrângere sunt păstrate condițiile și distincțiile autorului.

Takfīr تكفير

Stabilirea statutului de necredință. Lucrarea discută deosebirile dintre afirmații, fapte, persoane și cazurile în care se invocă neștiința.

Bibliografie

1. Coranul cel Nobil, pasajele citate în text și în notele originale.

2. Al-Bukhārī, al-Ṣaḥīḥ, relatările și capitolele indicate în note.

3. Muslim, al-Ṣaḥīḥ, Cartea credinței, nr. 23, 35, 118 și 183.

4. Al-Tirmidhī, al-Jāmiʿ, Cartea credinței, nr. 2639; relatarea de la Ibn ʿAbbās menționată de Ibn Kathīr.

5. Ibn Mājah, al-Sunan, Cartea renunțării la cele lumești, nr. 4355.

6. Ibn Taymiyya, al-Īmān al-awsaṭ, ediție îngrijită de dr. ʿAlī Bakhīt al-Zahrānī, pp. 556, 566 și 577.

7. Ibn Taymiyya, Majmūʿ al-fatāwā, 7/220 și 7/560; 28/468–501, 501–508 și 519.

8. Ibn Taymiyya, al-Ṣārim al-maslūl, ediție îngrijită de Muḥammad al-Ḥalwānī și Muḥammad Shūdārī, 3/955.

9. Ibn Kathīr, Tafsīr al-Qurʾān al-ʿaẓīm, explicațiile pasajelor coranice reproduse în note.

10. Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Kashf al-shubuhāt, ediție îngrijită de ʿAbd Allāh ibn ʿĀyiḍ al-Qaḥṭānī, Dār al-Ṣumayʿī, ediția I, 1418 H, p. 100.

11. Al-Lālakāʾī, Uṣūl iʿtiqād ahl al-sunna, 1/252–253.

12. Ibn Baṭṭa, al-Ibāna al-ṣughrā, p. 224.

13. Al-Durar al-saniyya, 8/128, 8/140 și 8/422.

Indice

apostazie 11, 20, 32
asociere 11, 13, 14, 19, 25, 29, 36, 41, 42, 44, 45, 47, 48
aṣʿariți 13, 14
constrângere 11, 39, 40, 41, 42, 44, 45
convingere 11, 12, 15, 18, 19, 20, 23
credință 1, 2, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 26, 28, 34, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48
crez 6, 7, 9, 10, 11, 12, 48, 49
fapte 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 33, 34, 35, 36, 45
învățați 1, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 12, 20, 32, 33, 42, 49
jahmiți 13, 33, 34, 35
judecată 4, 7, 11, 19, 33, 35
karrāmiți 14
mărturisire 14, 15, 18, 19, 26, 27, 28, 36, 37, 38, 43
murjiʾiți 12, 13, 15, 16, 33, 34
necredință 7, 10, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48
neștiință 9, 11, 29, 30, 31, 34, 35, 37, 40
rugăciune 16, 17, 18, 19, 25, 28, 32, 33, 34, 37
tawḥīd 6, 27, 48
tăgăduire 11, 14, 19, 32, 34, 35
zakāt 18, 19, 31, 32

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

CREDINȚĂ ȘI CUNOAȘTERE

Înțelesul credinței și legătura ei cu faptele

Douăzeci și șapte de întrebări și răspunsuri despre chestiuni fundamentale ale credinței.

Prin dovezi din Coran și Sunna, șeicul Ṣāliḥ al-Fawzān explică legătura dintre vorbă, convingere și faptă, condițiile mărturisirii și importanța primirii cunoașterii de la învățați. O lucrare pentru studiu atent și înțelegerea termenilor crezului.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro